

ДЕЯКІ ЕТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗМНОЖЕННЯ ЖУКІВ-ДОВГОНОСИКІВ РОДІВ *HYLOBIUS*, *LEPYRUS* ТА *LIPARUS* (COLEOPTERA, CURCULIONIDAE) ФАУНИ УКРАЇНИ

Назаренко В. Ю.

Інститут зоології ім. І.І.Шмальгаузена НАН України, м. Київ

Об'єктом досліджень, що проводилися в 1994-1997 рр., стали особливості поведінки самок жуків-довгоносиків - типових представників триби *Hylobiini* (*Hylobius abietis* L., *H. transversovittatus* Gz., *Lepyrus palustris* Scop., *Liparus coronatus* Gz. та *L. glabrirostris* Kust.) при відкладанні яєць.

Представники всіх досліджених видів мають дуже подібну поведінку при відкладанні яєць, початковим етапом якої є побудова яйцевої камери в субстраті - ґрунті або тканинах кормової рослини. Деталі цього процесу суттєво не відрізняються. Представники роду *Hylobius* готують камери лише в тканинах рослин, *Liparus* - в тканинах рослин та у ґрунті в залежності від глибини залягання кореневища, *Lepyrus* - лише у ґрунті. Спільним також є маскування отвору камери екскрементами після відкладання яєць. Представники родів *Hylobius* та *Liparus* нагортають недогризки деревини, коріння та шматочки ґрунту за допомогою щелеп та вершини головатрубки, а *Lepyrus* - сильно склеротизованим яйцекладом. Ці особливості заключного етапу розмноження свідчать на користь більшої філогенетичної близькості родів *Hylobius* та *Liparus*.

Взагалі ж розглянуті етологічні особливості розмноження гілобіїн дуже подібні до таких представників деяких інших довгоносиків, як наприклад, *Cleoninae* (Воловник, 1994).